

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 7 juni 1887, kl. 10 f. m.

Memorial, med hemställan om eftergift af tjänstemannen vid riksbankens afdelningskontor i Göteborg J. Hallbergs betalningsskyldighet för återstoden af ett emot falsk lånehandling till landtbrukaren F. Carlberg utgifvet lån.

I en till bankoutskottet stäld samt till fullmäktige i riksbanken den 21 december nästlidna år inkommen och af styrelsen för afdelningskontoret i Göteborg tillstyrkt ansökning har föreståndaren för kommissionsanstalten vid sagda kontor J. Hallberg, hvilken tecknat ansvarighet såsom inlemnare för rättigheten af en den 2 februari 1870 af landtbrukaren Fritiof Carlberg från Uddeholm hos afdelningskontoret belånad skuldsedel å 3,800 kronor, hvarför såsom hypotek lemnats en med numera aflidne kronolänsmannen C. J. Rylanders i Berghem namn och sigill å samma belopp utfärdad förbindelse, som befunnits hafva blifvit af lånesökanden Carlberg förfalskad, anhållit att, sedan i Carlbergs numera afslutade konkurs afdelningskontoret fått uppbära 1,178 kronor 94 öre, och således återstode oguldna 2,621 kronor 6 öre jemte ränta, hvilka det åläge Hallberg såsom inlemnare att gälda, befrielse från denna skyldighet måtte Hallberg beviljas.

Sökanden har till stöd för sin begäran anfört, att på grund af riksdagsbeslut det redan den 1 oktober 1872 blef honom, då varande kamrerare vid kontoret, lika som öfrige tjänstemän i riksbanken förbjudet att i egenskap af kommissionär befatta sig med låneangelägen-

heter inom kontoret, utan att någon ersättning genom ökad lön eller annorledes då lemnades; att aflöningen visserligen sedermera höjdes för såväl kamreraren som öfrige tjänstemän vid kontoret, men att, då sökanden såväl på grund af de med kamrerarebefattningen förenade ansträngande kommissionsbestyr, från hvilka han fåfängt sökte befrielse, som ock af helsoskäl nödgades vid 1875 års slut taga afsked från kontoret och vid förnyadt inträde i bankens tjänst år 1876 till en början tjänstgjort såsom extra-ordinarie tjänsteman och sedermera såsom ordinarie kontorsskrifvare samt sedan den 1 juni 1879 såsom föreståndare för kommissionsanstalten, han icke varit i tillfälle att å sina löneinkomster göra några besparingar, i följd hvaraf det för sökanden skulle falla sig särdeles tungt och till men för hans egen och hans familjs framtida utkomst att nu, då han började blifva gammal och sjuklig, nödgas utbetala ifrågavarande belopp; hvarjemte sökanden i afseende å den ofvan omförmälda förfalskade lånehandlingen särskildt meddelat, att efterapningen af C. J. Rylanders namn var så skickligt gjord, att äfven det skarpaste öga ej skulle kunnat upptäcka handlingens oäkta beskaffenhet, helst densamma derjemte var försedd med Rylanders sigill, hvarförutom ej förefans minsta skäl att mistänka något svek, enär förfalskaren förut ordentligt fullgjort sina förbindelser till kontoret och ej på något sätt gjort sig ofördelaktigt känd.

Styrelsen för afdelningskontoret i Göteborg har på de af Hallberg anförda skäl och med hänsyn dertill, att Hallberg under sin långa tjänstgöring vid afdelningskontoret städse ådagalagt redbarhet samt berömvärd flit och noggrannhet, tillstyrkt bifall till ansökningsen.

Vid öfverlemnande till utskottet af de till ärendet hörande handlingar hafva fullmäktige i riksbanken för egen del yttrat, »att, sedan den s. k. inlemnareansvarigheten genom 1872 års Riksdags beslut upphörde, de ansökningar, hvilka derefter förekommit om eftergift af dylik ansvarighet, blifvit delvis eller helt och hållet af utskottet förordade och af Riksdagen bifallna». »Om», fortsätta fullmäktige, »ett dylikt medgifvande med allt skäl kunde anses betänkligt, så länge det var tjänstemännen tillätet att fortfarande för egen räkning befatta sig med kommissionärskap, äro förhållandena numera väsentligt ändrade. De tillförene understundom betydliga inkomsterna af kommissionsgörsmål lemna ej vidare tillgång till betäckande af ådragen betalnings-skyldighet, och så framt ej särskilda tillgångar finnas, blir det således de vanliga årsinkomsterna af tjänsten, som skola för ansvarighetens betäckande tagas i anspråk. Men då Riksdagen helt och hållet borttagit stadgandet om inlemnareansvarighet, torde det ej utan skäl kunna

anses alltför hårdt att af egne tjenstemän utkräfva enahanda, under andra, numera upphörda förhållanden åtagna ansvarighet medelst ingripande på den för tjenstgöringen anslagna godtgörelse. På dessa skäl och då, så vidt fullmäktige hafva sig bekant, Hallberg icke har tillgångar, som sätta honom i tillfälle att utan rubbning i sina ekonomiska förhållanden fullgöra den honom i förevarande fall åliggande betalningsskyldighet, hafva fullmäktige, med fäst afseende jemväl på hvad handlingarne innehålla såväl derom, att förfalskningen i fråga var så skickligt gjord, att densamma svårligen kunnat genom granskning af handlingen upptäckas samt att förfalskåren derförut gjort sig inom kontoret väl känd, vid hvilket förhållande det icke skäligen kan läggas Hallberg till last, att han iklädt sig den ansvarighet, för hvilken han häftar, som ock beträffande Hallbergs förtjänstfulla verksamhet i och med utöfvandet af de befattningar, han i riksbankens tjenst innehaft, funnit sig böra till bifall förorda den gjorda ansökningen.»

Bankoutskottet, som tagit dessa skäl under öfvervägande, har, med gillande af de i fullmäktiges utlåtande angifna grunder för en sådan eftergift, i betraktande af såväl Hallbergs ekonomiska ställning som af de omständigheter, hvarunder han iklädt sig denna ansvarighet, samt i öfverensstämmelse med hvad tillförene egt rum, ansett sig böra tillstyrka,

att Riksdagen måtte befria tjenstemannen vid riksbankens afdelningskontor i Göteborg J. Hallberg från den honom genom inlemnareansvarighet ådragna skyldighet att inbetala oguldna beloppet, 2,621 kronor 6 öre jemte ränta, å ett till landtbrukaren F. Carlberg på af denne förfalskad säkerhetshandling utgifvet lån.

Stockholm den 6 juni 1887.

På bankoutskottets vägnar:

G. S. ÅKERHIELM.